

**DZIELNICOWY PROGRAM EDUKACJI EKOLOGICZNEJ
WARSZAWA-TARGÓWEK**

**AKCJA : „TULIPAN TO NASZ ZNAK”
październik 2008**



Rośliny cebulowe kojarzą się głównie z wiosną, kiedy kwitną i zdobią ogrody oraz parki. Często żałujemy wtedy, że nie posadziliśmy ich jesienią. Właśnie nadeszła pora na sadzenie cebulek.

Kto bierze udział w akcji: Działanie skierowane jest do wszystkich placówek oświatowych, które zgłosiły udział w pilotażowym wdrażaniu Dzielnicowego Programu Edukacji Ekologicznej. Jest to 15 placówek: przedszkoli, szkół podstawowych, 2 gimnazja i 1 liceum.

Jakie działania podejmujemy: Akcja polega na posadzeniu na terenie każdej z placówek, o ile to możliwe w pobliżu wejścia głównego, 100 cebulek tulipanów. Wiosną, już z daleka, będzie widoczne pole pięknie kwitnących czerwonych tulipanów.

Po co to robimy: Tulipany posadzimy aby:

- 1/ oznaczyć i wyróżnić, placówki realizujące Dzielnicowy Program Edukacji Ekologicznej w roku szkolnym 2008/2009;
- 2/ zrealizować jeden z tematów w ramach „bloku przyroda” i przeprowadzić na podstawie indywidualnych scenariuszy zajęcia dotyczące zieleni;
- 3/ nauczyć dzieci i młodzież podstawowych zabiegów ogrodniczych oraz wskazać związek między działaniem a efektem;

4/ dodać trochę koloru i radości naszemu otoczeniu;

Jak to zrobić:

Tulipany są roślinami, które przepadają za promieniami słonecznymi i bardzo dobrze się czują, gdy mają dużo światła. Podłoże powinno być piaszczyste lub piaszczysto-gliniaste, ale na innych również dobrze rosną. Odczyn gleby najlepiej obojętny.

Cebulki sadzimy do ziemi jesienią. Optymalny termin sadzenia tulipanów przypada pomiędzy 15 września 15 października, a w sprzyjających warunkach nawet dłużej, ale zawsze tak aby rośliny zdążyły przed zimą wykształcić nowe korzenie. Preferowany odstęp między cebulkami to 10 - 15 cm. Kiedy mamy zamiar pozostawić cebulki w jednym miejscu na stałe (nie wykopywać na zimę), należy posadzić je nieco głębiej. Na zimę należy je okryć, aby nie zamarzły.

Krok 1 - Wybór miejsca

Tulipany to rośliny światłolubne. Do kwitnienia potrzebują dużo słońca, dlatego też przy doborze miejsca przed sadzeniem, trzeba zastanowić się czy coś nie będzie przystaniało im promieni słonecznych. Miejsce gdzie posadzimy cebulki powinno być:

a/ ZACISZNE

b/ CIEPŁE

c/ W PEŁNI NASŁONECZNIONE.

Cebule będą gnić w miejscach w których nawet przez krótki czas zalega woda, w związku z czym unikaj miejsc w których gromadzi się woda, czyli u podnóża wzniesień oraz w zagłębieniach.

Krok 2 - Przygotowanie miejsca sadzenia

Dla naszych cebulek musimy wcześniej dobrze przygotować miejsce.

Do posadzenia 100 szt. cebulek tulipanów naszej odmiany potrzebujemy 1 m² powierzchni bez drzew i krzewów, może to być trawnik lub miejsce gdzie w poprzednich latach rosły kwiaty jednoroczne. Może to być na przykład:

- kwadrat 1 m x 1 m,

- prostokąt 0,5 m x 1 m,

- trójkąt o podstawie $a = 2$ m i wysokości $h = 1$ m

- koło o promieniu $r = 0,6$ m (pow. 1,13 m²)

Rośliny cebulowe sadzone w grupach wyglądają o wiele bardziej efektownie niż pojedynczo rosnące kwiaty. Aby wyeksponować **NASZ ZNAK** należy posadzić wszystkie cebulki w jednym miejscu wyznaczonym jak wyżej. Można zastosować trick, który spowoduje, że kwiatowa, kolorystyczna plama będzie wydawała się większa niż w rzeczywistości. Cebulki należy posadzić na powierzchni trójkąta. Ostry kąt trójkąta powinien być skierowany do przodu.

Z cebulkami tulipanów nie można postępować byle jak. Tam, gdzie zamierzamy je posadzić, trzeba wcześniej starannie spulchnić ziemię. Nie tylko przekopać w ostre bruzdy, ale rozdrobnić, przemieszać z kompostem, zmiękczyć, słowem,

gleba ma być puszysta i miękka jak wata. Tak, by bez trudu można było zagłębić w niej rękę aż do łokcia. Chodzi o to, żeby przy sadzeniu nie wciskać cebulek na siłę w twarde podłoże. Gdy są gotowe do sadzenia, mają przy piętce drobne korzonki - delikatne jak dziąsła noworodka. Nie można zrobić im krzywdy. W twardą, niespulchnioną ziemię korzonki te nie zagłębią się, raczej wypchną cebulę w górę i na wiosnę tulipany będą się po prostu przewracać na rabatach.

Następnym ważnym elementem przy sadzeniu nie tylko tulipanów, ale także innych roślin to rodzaj gleby, na której chcemy je posadzić. Najodpowiedniejsza w tym przypadku będzie ziemia żyzna, przepuszczalna, próchnicza i miękka. Dobrą ziemię można zrobić mieszając zwykłą ziemię uniwersalną do kwiatków z piaskiem i nawozem typu kompost. Należy również pamiętać, że tulipany bardzo słabo rosną w miejscach mokrych (dlatego należy uniknąć zbyt mocnego podlewania) i na glebach glinianych. Ważne jest również mocne spulchnienie ziemi. Gleba nie może być ubita.

Krok 3 - Sadzenie.

Jak sadzimy? Kiedy mamy już przygotowane cebulki i miejsce można przystąpić do sadzenia. Cebulki zakopujemy w ziemi na głębokości odpowiedniej w stosunku do ich wielkości.

Większość cebul, bulw i kłaczy ma charakterystycznie zaokrąglony spód, gdzie można dostrzec miejsce po dawnych korzeniach. Bardzo często posiadają spiczasty, stożkowaty wierzchołek (Np: tulipan, narcyz), z którego wyrastają pędy rośliny. Cebulki zawsze sadzimy wierzchołkiem do góry.

Głębokość sadzenia uzależniona jest od wielkości cebulek. Generalną zasadą jest sadzenie cebulek na głębokości trzykrotnej wysokości cebulki mierzonej od podstawy do wierzchołka.

Na przykład: Jeśli cebulka tulipana ma wysokość 6cm, warstwa ziemi ponad nią powinna wynosić 18cm, a zatem dołek pod tulipana powinien mieć 24cm. Odległość pomiędzy poszczególnymi cebulkami powinna wynosić ok. 12 cm.

Krok 4 – Co dalej?



Po posadzeniu podlewamy miejsce sadzenia regularnie, ale nie za dużą ilością wody. Gleba aż do pierwszych przymrozków powinna być lekko wilgotna. W naszej strefie klimatycznej osłanianie gruntu, w którym są posadzone cebule ułatwia przetrwanie cebulom niskich temperatur w czasie zimy. Gdy zapowiadane są pierwsze przymrozki i gleba jest twarda, możemy przykryć ją korą, torfem, słomą albo stroiszem (gałęziami jedliny). Najlepiej miejsce

sadzenia pokryć 5 cm warstwą przekompostowanej kory drzew iglastych, bo wygląda to estetycznie, a rozkładając się, kora dodatkowo użyźnia podłoże. Warstwa ochronna nie powinna być grubsza niż 10 cm. Gruntu nie należy osłaniać zbyt wcześnie gdyż istnieje niebezpieczeństwo, że gryzonie zaczną tworzyć sobie w nich schronienie na zimę, czyniąc spustoszenie wśród cebul.

Aby nie zapomnieć gdzie posadziliśmy cebule, nasze pole tulipanów oznaczamy na brzegach np. palikami oraz wstawić tabliczkę informacyjną.

A potem już tylko czekamy do wiosny na wschodzenie i kwitnienie..

Krok 5 - Pora kwitnienia

Wiosna to okres intensywnego kwitnienia tulipanów. Cieszą one wtedy nasze oko intensywnymi kolorami i swoją niezwykłą urodą. Nasze tulipany odmiany Griega- Captein's Favourite, pochodzące od *Tulipa greigii*, zakwitną na czerwono na przełomie marca/kwietnia i osiągną wysokość ok. 35 cm.

Krok 6 - Co po przekwitnięciu?

Piękno tych kwiatów sprawia, że chcielibyśmy, aby kwitły jak najdłużej. Jednak pomimo naszych najszerszych chęci i wszelkich starań tulipan musi w końcu przekwitnąć. I co zrobić wtedy?

Pielęgnacja tulipanów po przekwitnięciu jest prosta. Należy delikatnie oberwać resztki kwiatów i torebki z nasionami. Roślina ta tworzy cebulki przybyszowe i pozostawienie nasion mogłoby ją nadmiernie i niepotrzebnie osłabić. Ponadto kwiaty osiągnięte z nasion nie powtarzają cech, które wykazywała roślina – matka. Ważną rzeczą jest, aby w okresie po przekwitnięciu nie obrywać liści. Tulipanowi dostarczamy wody, dopóki liście nie zaczną wysychać. Podlewanie jest bardzo ważne, gdyż właśnie cebulki regenerują się po kwitnieniu i zbierają odpowiednie zapasy, aby móc równie pięknie zakwitnąć w przyszłym roku. Liście usuwamy kiedy będą już suche. Cebulki tulipanów można pozostawić w ziemi do następnego roku.

Niektórzy ogrodnicy wykopują cebulki po kwitnieniu. Jeżeli wybieriecie tą metodę to cebulki należy delikatnie oczyścić i pozostawić do przeschnięcia przed ponownym wsadzeniem do ziemi. Jesienią można kolejny raz przystąpić do sadzenia tulipanów.

Gdy sadzimy cebule kwiatowe na jeden sezon, nie ma potrzeby ich nawożenia. Cebule są naturalnym magazynem składników pokarmowych dla rozwijających się roślin. Cebule które zamierzamy naturalizować, czyli uprawiać w jednym miejscu przez kilka sezonów albo rokrocznie wykopywać, a następnie wiosną lub jesienią sadzić ponownie - wtedy należy je nawozić. 1. Nawożenie jesienne Jesienią cebule roślin, które rosną w jednym miejscu przez kilka sezonów potrzebują substancji odżywczych, które można dostarczyć roślinie w

kilku postaciach: nawożąc grunt roślinnym kompostem organicznym lub obornikiem krowim, który dokładnie mieszamy z glebą, uważając aby nie uszkodzić cebul nawożąc grunt wolno uwalniającym się nawozu dla cebul kwiatowych nawożąc grunt szybko uwalniającym się nawozem -NPK, stosując 2 łyżki nawozu na metr kwadratowy 2. Nawożenie wiosenne Rośliny cebulowe naturalizowane lub rośliny drugoroczne nie będą wymagały nawożenia jeżeli na jesieni dodano do gleby nawozu organicznego lub wolno uwalnianego nawozu dla roślin cebulowych. Jeżeli na jesieni zastosowano szybko działający nawóz NPK, wtedy nawożenie należy powtórzyć w okresie gdy rośliny zaczynają kietkować, ok. 6 tygodni przed zakwitnięciem.



Opracowanie:
Wydział Ochrony Środowiska dla Dzielnicy Targówek
mgr inż. Alicja Zduń

Kalendarz uprawy tulipanów



Wrzesień - przygotowujemy ziemię pod uprawę tulipanów, przy lekkiej glebie najprostszym zabiegiem będzie dodanie kompostu, przy ciężkiej piasku.

Październik - sadzimy tulipany oraz wykonujemy pierwsze nawożenie.

Listopad - Luty - zimowanie cebul.

Marzec - Kwiecień - nawożenie na zielony pąk, ewentualne przykrycie pierwszych czubków torfem w razie dużych przymrozków.

Maj - odchwaszczanie, ogławianie roślin po przekwitnięciu - ścinanie czubków.